

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Mayer Jenő.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 177. szám.

Szombat, augusztus 4.

Háboru és béke.

A mai távirati hírek közt győzel-
mes galíciai előnyomulásunk és az
angolok nyugati offenzívájának össze-
omlása mellett mind határozottabban
csillan elő a közeli békének a lehető-
sége. Külügyminiszterünk legutóbbi nyi-
latkoztatóról nemcsak a semleges kül-
földön, hanem angol körökben is az a
vélemény, hogy a béke lehetőségét
nagyban elősegítette.

Washington, aug. 4. Délutáni távirat.

Diplomáciai körökben beszélnek, hogy az entente hatalmak között eszmecsere folyik Ausztria-Magyarországról és azt hiszik, hogy ezen tárgyalások fontos nyilatkozatokra vezethetnek a béke lehetőségéről.

Amerikai diplomáciai körökben az
entente hatalmak egy eszmecserejéről
tudnak, ami a közeli béke szempontjá-
ból fontos nyilatkozatokra vezethet.

Csupa oly jelenség, amely azt lát-
szik igazolni, mintha a most lezajlott
nyugati rettenetes erőifejtés és a kele-
ten dúló nagy harcok a borzalmas világ-
égés utolsó felvonása lennének.

Mai távirati híreink a következők:

A munkástanács a galíciai orosz veszteségek miatt ezutánra csak defenzívát követel.

Rotterdam, aug. 4. Délutáni
távirat. A Morning Post jelenti Szentpé-
tervárról:

A munkástanács július 31-ikén ha-
tározatot fogadott el, amelyben követe-
lik, hogy a Galiciában szenvedett vesz-
teségeket nyomban közzétegyék és az
orosz hadsereget ezentúl csak defenzi-
vára használják fel.

Az orosz hadsereg bomlása.

Rotterdam, aug. 4. Szentpéter-
várról jelentik:

Gurko tábornokot letartóztatták,
Erteli tábornokot, a tizenegyedik had-
sereg parancsnokát pedig oroszva meg-
ölték. A tábornok hátulról a vállába ka-
pott golyót.

**Az oroszok galíciai visszavo-
nulásának kihatása lesz a ro-
mán frontra is.**

Stockholm, aug. 4. A szentpé-
tervári Rjecs írja:

A keletgalíciai és bukovinai vissza-
vonulás kihatással lesz a román frontra
is, amely erős összefüggésben van Bu-
kovinával.

Czernovitz elfoglalása.

Budapest, aug. 4. A sajtószállás jelenti: **Az oroszok Czernovitzból való kivonulásuk előtt fosztogattak és gyilkoltak.**

Csapatunk bevonulásakor a lakosság öröme határtalan volt. Elrejtett lobo-
gókkal az egész várost feldiszipítették.

Bevonulásunk Czernovitzba.

Budapest, aug. 4. Czernovitzból
jelentik:

Péntek reggel a hajnali szürkület-
ben horvát járőrök hatoltak be elsőnek
a városba. A lakosság örömmujongása
rendkívüli volt. A belvárosban ünnepé-
lyesen fogadták katonáinkat.

A horvát csapatok nem állottak meg
a városban, hanem tovább üldözték a
Pruth felé az oroszokat.

**Czernovitz elfoglalásának
híre Bécsben.**

Bécs, aug. Czernovitz elfoglalása
alkalmából a város lobogódszt öltött.

A lapok rendkívüli kiadásokban kö-
zölték a győzelmet a közönséggel és
abbeli reményüket fejezik ki, hogy az
entente végre belátja, hogy a központiak
győzhetetlenek és keresni fogják a meg-
egyezésen alapuló békét.

A Wolf-iroda esti jelentése.

Berlin, augusztus 4. A Wolf-ügy-
nökség jelenti péntek este:

Nyugaton Flandriában még tart a
harci szünet.

Keleten a szövetséges csapatok győ-
zelmi menete által Galícia csaknem tel-
jesen, Bukovina pedig legnagyobb ré-
szében felszabadult az ellenségtől.

Az entente flandriai offenzívájának összeomlása.

Hága, aug. 4. Délutáni távirat.

Az angol sajtó ellismeri a flandriai offenzíva összeomlását.

A vereséget kicsinyítendő az írják, hogy az offenzíva célja csak egy
dombláncolat elfoglalása volt, ami sikerült is. Ezért ezidő szerint nincs ok a to-
vábbi előnyomulásra.

**Az entente Délangliában újabb
tanácskozásokat tart.**

London, aug. 4. Lloyd George,
lord Robert Cecil, Bonar Law
és az orosz kiküldöttek elutaztak London-
ból, hogy részt vegyenek a szövetsége-
seknek Délangliában megtartandó kon-
ferenciáján.

**Amerika aláírta a londoni
egyezményt.**

Hága, aug. 4. Az Exchange Te-
legraph jelenti:

Amerika aláírta a londoni egyez-
ményt, amely szerint nem köthet külön
békét.

**A finn országgyűlés fel-
oszlata.**

Stockholm, aug. 4. Délutáni
távirat.

Az ideiglenes kormány a finn or-

**szággyűlést ma feloszlottnak nyilvání-
totta.**

Dr. Gaumirus finn szocialista
Stockholmban kijelentette, hogy ha az
orosz kormány meg akarja valósítani
ezt a rendeletet, akkor a szuronyokra
kell támaszkodnia. Attól félek — mondta
Gaumirus —, hogy sorsdöntő órák kö-
vetkeznek.

**Letartóztatták a finnországi
Bolszevik pártiakat.**

Stockholm, aug. 4. A bolszeviki
mozgalom helsingforsi vezéreit letartóz-
tatták. Lapjukat elkobozták.

**Cseidze a stockholmi kon-
ferencia első elnöke.**

Stockholm, aug. 4. Hír szerint
Cseidzét fogják kinevezni a nemzet-
közi konferencia első elnökévé.

Külgyminiszterünk nyilatkozatának hatása.

Stockholm, aug. 4. Huysmans tagadja, hogy meghívták volna a belga kormányba.

Azt mondta, hogy Cernyn külügyminiszter legutóbbi nyilatkozata, amely csodálatosan tárgyilagos és őszinte, kitűnő benyomást keltett és a világbéke minden barátjának rokonszenve Czernyn felé fordul.

Hága, aug. 4. A németalföldi sajtó azt állítja, hogy az angol alsóház szerdai eseményeinek sokkal nagyobb hatása van, mint az első pillanatban látszott. Ugy látszik a kormány nem ura a helyzetnek.

A békemozgalom Czernyn legutóbbi beszédének és a német birodalmi gyűlés határozatának hatása alatt áll.

bassée-csatornától északra, valamint Monchynál és Morinkontnál előtéri harcok ránk nézve kedvezően folytak le.

A német trónörökös hadserege: Alle-mantól nyugatra a Laon—Soisson-i uton francia erők átmenetileg benyomultak egyik árkunkba, nyomban ismét kiűztük őket. Czernyn csapataink teljessé tették a július 31-iki sikerüket. Kézítésében hatalmukba kerítették az alagut déli kijárójánál a franciák állását és azt az ellentámadásokkal szemben megtartották, számos foglyot szállítottak be. A Maas balpartján reggel és este a franciáknak erős tüzelőkészítés után indított ellentámadásait a Malancourt—Essens-i ut mindkét oldalán visszavertük.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arvonala. Böhm Ermoli vezérezredes hadserege Rusiantintól keletre helyi harcok. Az oroszok makacs ellenállása dacára a Zbrucz alsó folyásánál több helységet rohammal elfoglaltunk. Bajor népfelkelők különösen Kudricze elfoglalásánál tüntették ki magukat. A Dnyeszter és Pruth között az ellenség ma még tartotta magát. Ma a kora délutáni órákban kezdett csak Liezmann gyalogsági tábornok csapatai nyomásának engedni és elvonulni. Czernovitztól északra lángalobbanó falvak jelezték utját. Ma reggel észak felől Kritek vezérezredes osztrák-magyar csapatai, nyugatról pedig József főherceg vezérezredes hadseregparancsnok őfenésége személyes vezetése alatt cs. és kir. csapatok benyomultak Czernovitzba. Bukovina fővárosa megszabadult az ellenségtől. Tovább délre József főherceg vezérezredes arvonala-nak más erői már tegnap áttörték az orosz állásokat Slobociánál és Szawideninél. Czudint a kis Szereth-völgyben, Sadeut és Falkeut pedig a Szucsavánál elfoglaltuk. Kimpolungnál osztrák-magyar csapatok utcai harcban hatoltak előre. A Bisztricza két partján emelkedő hegyekben is tegnap harcok közben előbbre haladtunk. A Cassinuin az ellenség újabb támadásai hasztalanok és rájuk nézve veszteségteljesek voltak. — Ludendorff.

— Házasság. Ma délelőtt kötött házasságot Baumann Ottó, a bosznia-hercegovinai 3. gyalogezred századosa Ellmer Anna urleánnyal, özv. Ellmer Józsefné leányával. Tanúk voltak a vőlegény részéről dr. Vaszits Endre, a menyasszony részéről dr. Kuszing János. Az anyakönyvi hivatalban Giffinger Zsigmond vár. aljegyző, áll. anyakönyvezető-helyettes adta össze az ifjú párt, ahonnan a násznép a rk. plébánia-templomba vonult az egyházi esküvői szertartásra.

— Adomány. Beck Gyula villamműgazgató és neje özv. Perisics Pálné elhalálása alkalmából 20 koronát adományozott lapunk útján a Szociális misszióknak koszorúmegváltás címén.

— Ebzárlat. A városban ismét veszett kutya garázdálkodott, amiért a most fennálló ebzárlatot f. évi november hó 2-ig meghosszabbították.

A rendőrkapitány felhívja az ebtulajdonosokat, hogy az ebeket bitangolni ne engedjék és a háznál is éjjel és nappal megkötve tartásuk.

A gyepmester egy rendőrrel házról-házra fog járni a zárlat foganatosítását ellenőrzendő és minden ebet, amit nem megkötve talál, a gyepmesteri telepre fognak szállítani és ha az ebtulajdonos három havi saját költségén való etetéséről nem gondoskodik, elrendelik azonnali kiirtását.

— Elitelt árdrágítók. A rendőrség közli: A múlt héten árdrágítás miatt a kihágási bíró az alábbi ítéleteket hozta: *Pesics Lúdné* Dragina, aki a tej literjét 80 fillérért adta 40 fillér helyett 60 korona pénzbüntetéssel, *Hieszl Györgyné*, aki az ugorka darabját 30 f adta 8 f helyett 20 korona pénzbüntetéssel, *Dojkov Darinkát*, aki a paradicsom kilóját 1 K 60 f adta 1 K 10 f helyett 40 K pénzbüntetéssel, *Gligorievics Jánost*, aki a káposzta kilóját 1 K 30 f adta 80 f helyett, a paprika darabját 7 f

Ribot beszéde a francia kamarában.

— Válasz Renaudel interpellációjára. —

Páris, aug. 4. A francia kamarában Renaudel képviselő interpellációjának előterjesztése kapcsán Ribot miniszterelnök kijelentette, hogy a békét óhajtják, de ezen béke csak őszinte és tisztességes béke lehet. Ha ma kötének békét — mondta Ribot — lemondanánk Elzász-Lotharingiáról és arról, hogy az elpusztított országrészeket az ellenség felépítse. A központiak így rettenetes blokkot alakítanak, valósággal uralkodnának felettünk. A háborút meg kell nyerni és épen azért nem hajlandók tárgyalni olyan férfiakkal mint Scheidemann. Sohasem egyeznének bele, hogy ilyen emberekkel kezdet fogjanak.

Ismélti, nem akarunk erőszakos annexiókat, Elzász-Lotharingia visszadása nem annexió volna, hanem csak jóvátétel. Ezenkívül biztosítékokat követelnek a porosz militarizmus ellen.

Genf, aug. 4. Délutáni távirat. A francia kamara ülésén Ribot miniszterelnök még a következőket mondta:

Brutális támadás áldozatai lettünk. Nekünk a győzelemig kell küzdenünk, mert ez életünk vagy halálunk kérdése. A kormány véleménye, hogy nem kell békeajánlatot tenni. Egy francia sem köthet most békét Németországgal. Egy mostani békével tönkretennék, megaláznák Franciaországot. A békekötés helyett a győzelemre kell törekedni.

Renaudel azt hiszi, hogy a stockholmi zugsugár meg hozza a békét. A szociálista párt nem fog elhinni Stockholmba, hogy ott a németekkel tárgyaljon.

Ezen szavaknál viharos közbekiáltások hangzottak el. „Mégis el fognak menni!” zúgták a szociálisták.

Renaudel nyomban válaszolt a miniszterelnöknek és kijelentette, hogy gratulál hozzá, hogy sikerült neki negyvennyolc óra alatt kompromittálni a parlamenti helyzetet. Követelte a jóléti kormányának azonnali megalakítását.

HIREK.

— Hivatalos jelentések aug. hó 3-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harctéri eseményekről:

A vezérkar főnöke jelenti:

Keleti harctér:

Czernovitz ma reggel harmadszor szabaddult fel az orosz iga alól. Az ellenség csak elkeseredett harcok után adta fel a várost. Komonostiesnél Kövess vezérezredes csapatai tegnap fényes támadásban visszazoritották az orosz vonalat. A támadásnál a 101-ik gyalogezrednek (Békéscsaba) különös alkalmat nyílott arra, hogy harci rátermettségét bebizonyítsa. Egyidejűleg a Pruth és a Dnyeszter között az oroszok kénytelenek voltak az osztrák és magyar szuronyok nyomásának engedni és a határ felé visszavonulni. Ma reggel mialatt a Pruth hidjain keresztül horvát osztagok benyomultak Czernovitzba, délfelől József főherceg vezérezredes hadseregparancsnok vonult

be ezredeivel a felszabadított városba a lakosság örömjongásai között. A Dnyeszteről északra az ellenség több helyen megpróbálta, hogy ellentámadásokkal tehermentesítse magát, de mindenütt visszavetették. A Zbrucz-szeglet megtisztítását befejeztük. Délbukovinában Kimpolungot megszállottuk, a hármas országszegletben pedig elértük a Bisztricza nyugati partját. Az Ojtozi-szoros és a Casinu-völgy között újból több nagy erővel vezetett ellenséges támadás meghiusult.

Olasz és balkán harctér:

Nincs újsság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A flandriai harcvezetésén tegnap esős időben különösen a tengerparton és Yperntől északra lett volt élénk a tűzharc. Az angolok előretörései a Nieuport—Westende-i uton és Witschättetől keletre meghiusultak, éppúgy a Longemarquenál intézett erős támadásuk is. Rothlerst, ahová a harci övezetből a belga lakosság-nak jó része menekült saját felderítőinek tüze elől, az ellenség nehéz ágyúkkal lötte. A La-

Telefon 330.	VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.	Telefon 330.
Szombaton, augusztus hó 4-én két előadás: fél 7 és 9 órakor		Vasárnap, augusztus hó 5-én négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor
A kívándorló.		Fény és árny.
Nagyhatású dráma 8 felvonásban. — A főszerepben a világhírű Erméte Zaccani.		Dráma 5 felvonásban. A főszerepben: Mia May.
A csontkéz.		Gyönyörű kísértő műsor.
Előrebranda detektív-dráma 8 felvonásban. A főszerepben Ago Hertal, ki a 9 újú embert játszotta.		Gyönyörű kísértő műsor.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Vasárnap, augusztus 5-én három előadás,
6, 8 és fél 10 órakor, rendes helyárrakkal

A szezon első Nissen filme!

Szenvedések országútján.

Dráma 5 részben.

Főszereplő: Egede Aud Nissen.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

A jövő hét-szezonja a **Demon** 5 részben.
Főszereplők: Lotte Neuman és Mia May.

Helyárrak. Mérsékelt: páholyülés 80 f., I. hely 70 f., II. hely 60 f., III. hely 40 f.
Rendes: páholyülés 1-20 K., I. hely 1- K., II. hely 80 f., III. hely 50 f.

adta 4 f helyett 40 korona pénzbüntetéssel sújtotta. *Toth* Jenő felsőaradi-i lakost pedig, aki 160 kg buzával többet akart öröltetni mint amennyire ki volt állítva az őrleési bizonyítvány 100 korona pénzbüntetésre és a 160 kg buza elkobzásra ítélte el.

— **Dr. Báthori** szemorvos a Váraljai-utca 6. sz. alá költözött.

— **Van Önnek hadifogoly vagy eltűnt hozzátartozója?** Ha igen, akkor Önnek is szüksége van a most megjelent Hadifoglyok Könyvére, összeállította: dr. Erős Vilmos ügyvéd. Tartalmazza az eltűntek utáni kutatás módjait, továbbá a foglyokkal való levelezés, fényképek, pénz, csomag, könyvek, táviratok küldésének módját pontos mintákkal és ábrákkal együtt. Orosz a-b-c, orosz szavak fordítása, foglyotáborok betűsoros névjegyzéke, leírása, pontos foglyotábor térkép stb. A 126 oldal terjedelmű könyv ára térképpel együtt szállítással és utánvétellel 4— korona. Megrendelhető Földes Fülöpnel Budapest, V., Vilmos császár-ut 78.

— **Megszökött hazulról.** A 11 éves *Radács* József, kinek szülei Nagybecskereken a III. külkerület 137. sz. alatt laknak, július 4-ikén megszökött hazulról. A fiún hosszú nadrág, rövid ujjú trikó és katona sapka volt és anyja kéri, hogy aki esetleg meglátja fiát, vezesse, vagy vezettesse haza.

— **Papíroscipő.** A papíros értéke a háborúban rendkívül megnövekedett, nemcsak árban, hanem százféle használhatóságában. Nemcsak autókereket, spárgát, zsákokat készítenek belőle, hanem most már cipőt is. Strassburgban gyár alakult, amelynek munkásai papírcipőt gyártanak. A papírost valami új találmánnyal készítik ki, úgy hogy puhasága mellett is tömöttebb lesz s egészen jól pótolja a bőrt.

— **Szenvedő nőknél** a természetes „Ferenc József” keserűvíz növeli az étvágyat, szá-

DR. HEINERMAN SZANATÓRIUMA NAGYBECSKEREKEN.

Főlévételnek mindennemű betegnek.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

bályozza az emésztést, könnyű, erőlködés nélkül való székletet hoz létre, s ez által sok esetben rendkívül jótékony hatást gyakorol a beteg szervekre.

A cs. és kir. hajóhad teljesítményei a világháborúban.

Írta: *Mörl Antal dr.*

— A „Torontal” eredeti tudósítása. —

Sajtóhadiszállás, aug. 1.

Mikor a világháború kitört, a mi épen alakuló, a meggyilkolt trónörökös által Csipke-rózsika álmából felébresztett hajóhadunknak modern hajókból csak három nagy csatahajója, három (szükség esetén modern csatahajók közt is felhasználható) csatahajója, két elaggott páncélos cirkálója, egy modern felderítő cirkálója, hat modern rombolója és két tucat félig használható torpedónaszádja volt. Egy nagy csatahajót épen építettek, hasonlóképpen három modern felderítő cirkálót és két tucat modern torpedónaszádot. Az U-hajóraj hat régi, elhasznált iskolahajóból állt.

Ezzel szemben Franciaország ekkor több mint tíz nagy csatahajóval rendelkezett, tizenkét páncélos cirkálóval, harminc modern rombolóval és harmincöt tengeralattjáróval. Az angol közepentengeri flotta legalább két csatacirkálóval, három modern páncélos és felderítő cirkálóval, valamint sok rombolóval és tengeralattjáróval. A cs. és kir. hajóhaddal tehát nagy túlerő állt szemben.

Míg az angol közepentengeri flotta a Goeben és Breslau német hajókat tartotta sakkban, — amelyek áttörtek Konstantinápoly felé és Törökország által átvették — addig a hatalmas francia hajóhadnak az Adriába kellett volna nyomulnia, hogy megsemmisítse a cs. és kir. hajóhadat.

Az elhunyt tengerészeti parancsnok, Haus vezértengernagy lángelméje előre látta, hogy Olaszország az ententehez fog csatlakozni. A tisztek és a legénység könyörgése dacára nem engedte, hogy a francia flotta kihívó utjaira feleletül a hajóhad lemenjen a déli Adriára és kockára tegye magát.

Igaza volt, mert a francia flotta hamar meguntta utazásait, amelyeken ártatlan világitótornyokat lött széjjel. December 31-én Lerch Egon cs. és kir. sorhajóhadnagy a Jóni-tengerben megtorpedózta a „Courbet” francia nagy csatahajót, amely súlyosan megsérült és a legújabb hírek szerint a védőpartok elérése előtt elsüllyedt. Ez volt az első nagy csatahajó, amelyet tengeralattjáró sikeresen megtámadott.

A francia hadiflotta azóta elkerülte az adriai vizeket, csak francia páncélosok őrizték az Otrantai-szorost. Nem sokáig, mert április 27-re virradó éjjel Trapp lovag cs. és kir. sorhajóhadnagy egy régi U-iskolahajó genialis támadásával megsemmisítette a cirkálóflotta zászlóhajóját, a Leon Gambetta páncélos cirkálót.

A cs. és kir. csatahajók nyugodt viselkedésének teljes hatása volt. Egyrészt az egész francia flotta, amely egyébként döntően avatkozhatott volna a dardanellai harcokba megbénult, nem merte többé elhagyni korfui bázisát, másrészt pedig ellenségeink azt hitték, hogy a cs. és kir. flotta egyáltalán nem mer kimozdulni a biztos kikötőből.

Erre vezethető vissza, hogy Olaszország a háborúba való beavatkozásakor minden biztosító intézkedést elmulasztott. A cs. és kir. flotta lángeszűen előkészített és pompásan végrehajtott támadása az olasz keleti vasut ellen aztán megsemmisítő erővel zúdult alá. Pályaudvarok, hidak, kaszárnyák, gyárak, erőművek tökéletesen elpusztultak. A csatahajók, cirkálók, rombolók, tengeralattjárók és repülőek eszményien működtek össze. A keleti vasut elpusztítása olyan alaposan megakasztotta az olasz hadsereg felvonulását, hogy hadvezető-ségünk időt nyert Isonzó vonalunk és ezzel Triest és Istria tartására. A cs. és kir. hajóhad 1915. május 24-iki vállalkozása az olasz keleti partvidék ellen kétségtelenül egyik legfontosabb, legsikeresebb tengeri eseménye a világháborúban,

Azok a veszteségek, amelyek az olasz flottát partvidékünk ellen tett kísérleténél érték (a Garibaldi és az Amalfi páncélos cirkálókat megtorpedóztuk), megszábadította az Adriát az olasz harci flottától. Azóta csak tengeralattjárók merészkednek vizeinkre.

Mikor a megvert szerb hadsereg éhesen és lőszer nélkül visszavonult Albániába, az entente bőséges utánpótlással próbálta helyreállítani a szerbeket. Ekkor 1915 december 5-én egy raj Horthy cs. és kir. sorhajókapitány, a Novara parancsnokának vezetésével lerohant San Giovanni di Meduaig és elpusztított minden lőszeret és élelmet, december 29-én egy másik raj — a Helgoland vezetésével, Seitz Henrik cs. és kir. sorhajókapitány alatt — ugyanilyen sikeresen dolgozott Durazzonál. Egy francia diplomata, aki Péter szerb királlyal együtt végigcsinálta az egész visszavonulást, azt írta a *Révue des Deux Mondes*-ban, hogy a szerb hadsereg katasztrófája csak akkor kezdődött, mikor hire jött, hogy a cs. és kir. hajóhad elpusztította a várva-várt lőszer- és élelmiszer-hajókat.

Sok volna részletesen foglalkozni a cs. és kir. tengerészeti repülő és az U-naszádok tömérdek, gyakran páratlanul álló cselekedeteivel. Ezeket és a dunai hajóraj érdemeit, amely a Szerbia és a Románia elleni háborúba sokszor döntően avatkozott bele, csak könnyben lehet megírni. Csak egy van még hátra. Tíz esztendő sikeresen végigküzdött a dicőséges isonzó hadsereg. Mindegyikben acélos oszlopa volt az érintetlen cs. és kir. flotta, amely minden partraszállást, az Isonzó-hadsereg balszárnyának minden hátbakerülését megfűszerezte. Ez nem lett volna lehetséges, ha cs. és kir. flottánk minden alkalommal kipróbált vitézsége és fényes vezetése vissza nem tartotta volna az ellenséget isztriai partunk megtámadásától.

Végezetül egy kis statisztika. Ellenségeink a cs. és kir. flotta cselekményei miatt hadihajókban vesztek: Franciaország 1 nagy csatahajót, 1 páncélos cirkálót, 3 rombolót, 4 U-naszádot; Olaszország 1 csatahajót (Regina Margherita, 13,500 t.) 2 páncélos cirkálót, 3 rombolót, 3 torpedónaszádot, 7 U-naszádot és 3 segédcirkálót. Flottánk a Csingtaunál önként elsüllyesztett régi Kaiserin Elisabethen kívül elvesztett: 1 cirkálót (Zenta), 3 rombolót és 5 U-naszádot. A számok ékesen beszélnek. Az arány tonnaszámokban így alakul a cs. és kir. flotta elvesztett kerek 9500 tonnát, a francia kerek 40,000, az olasz 52,000 tonnát. Szóval ellenségeink több mint tízszeresét veszítették tonnában, mint a mi flottánk, nem is szólva kereskedelmi és őrhajókról.

A cs. és kir. flotta tehát büszkén tekintethet vissza a világháborúban véghezvitt cselekedeteire. Többet végzett, mint amennyit a legmerészebb reményekkel is várni lehetett volna.

A nők választójoga

egyhangulag a

Diana

puder és krém mellett nyilatkozik meg, mert e két szer a női szépség egyedüli biztosítéka. Próbadoz kor. 1— Nagy doboz „ 250

Mindenütt kapható!

Habzó, illatos, tisztító a **„ZOLIN”** szappanpótló mosdótabletta,

hosszúhat mindenki, mert olcsó és mindenütt kapható!

Készíti: **Bráza Kálmán szappangyára, Budapest.**

Legujabb

Buvárhajónk elsüllyesztett egy francia élelem-szállító gőzöst.

Bécs, aug. 4. A Darthilde francia gőzöst, amely a francia tengeri haderőket élelemmel látta el, a múlt héten a Földközi tengeren osztrák-magyar buvárhajó elsüllyesztette. A gőzös parancsnoka egy francia sorhajóhadnagy fogságunkba esett. A legénységből huszonötön meghaltak.

A Darthilde eredetileg a Loreley német mentőhajó volt, amely a háború kitörése óta Görögországban volt internálva és így került a franciák birtokába.

Hindenburg távirata a császárhoz.

Berlin, aug. 4. Hindenburg táviratot küldött a császárhoz, amelyben közli, hogy míg a német csapatok nyugaton győzelmesen visszaverik az ellenség dühös rohamait, addig keleten a szövetséges csapatok folytatják előrenyomulásukat és ma elfoglalták Czernowitzot.

Hindenburg kéri, hogy a császár rendelje el a győzelmi lobogó kitűzését és az üdvövéseket.

A császár eleget tett Hindenburg kívánságának és ugyanekkor megleghangu táviratot küldött Lipót bajor hercegnek a győzelem alkalmából.

Csak
RÁDIUM
sósborszeszt
használjunk test- és egészségápolásra.

Nagy üveg ára	K 6'60
Közép üveg ára	K 3'30
Kis üveg ára	K 1'20

Gyártja: A Dunántúli Gazdas. Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
Nagykanizsán.

Uri háznál keresek azonnalra lakást és
teljes ellátást.

NAGY IRÉN hivatalnoknő
Poste restante, főposta.

Keresek
két gimnazista fiám
részére izraelita
családot, akiknél
ők teljes ellátást és
megfelelő felügyele-
tet nyernének.

Cím a kiadóban.

Eladó ház.

Perlaszon az Illics-féle szálloda közvetlen közelében egy 3 utcára épült modern sarokház 6 szobával, nagy istállóval, két kamrával, pincével stb. szabad kézből
— azonnal eladó. —

Bővebbet a Kécsly-féle borbély-üzletben
— Nagybecskerek, Nicky-utca. —

Breitner Zsigmond Zentán
30 év óta fennálló bank bizo-
mányi cég kedvező feltételek
mellett és előleges költség nél-
kül megszavaztat házakra és
földbirtokra az érték 3/4 részéig

kölcsönt.

Egy három lakásból álló

új ház eladó.

Bővebbet
Iszakovits Szvetozár
szerb egyházközségi elnöknel.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT
KÖZÜL A "TORONTAL" POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA

Keresek

egy 3-4 szobás modern
lakást, lehetőleg kerttel és
— a központban. —

Cím a kiadóban.

Eladó

egy teljesen új „Globus”
utazó fényképkészülék
minden kellő hozzávalóval.

Cím a kiadóhivatalban.

Ballon d'essai!

Főkönyvelő

perfekt magyar-német levelező,
hadmentes, külföldi praxissal,
jelenlegi irodavezetői állását
gyorsan változtatni óhajtja itt
vagy Temesvárott.

Levelek „Elsőrendű munkaerő” jellegűre
a kiadóba kéretnek.

Mozi mindenütt!

Moziberendezéseket 3000
gyertyafénnyel (villany nél-
kül) berendez.

Geiduschek Ignác
Nagybecskerek.

Üzembem megtekinthető min-
denkor a
Modern Moziban
Nagybecskereken.

Égetett fehérmeszet

Ia minőségben vacontételekben
— prompt szállít : —

A Magyar Bank és Kereskedelmi
Részvénytársaság Cementosztálya
— Budapest, V., Bank-utca 6. —

„CLUB” CIGARETTAPAPIR
csak akkor valódi
ha az itt látható védjegyes képek rajta vannak
Minden csomag teljesen 100 lapot tartalmaz.
Utánzásoktól, melyek mind silányabb minőségűek óvakodjunk.

